

Asia: VN/18678/2026

Lausuntopyyntö: Valtioneuvoston asetus valtionavustuksesta eräille kaupungeille nuorten työllisyyttä edistäviin hankkeisiin vuosina 2026-2028

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Suomen ylioppilaskuntien liitto SYL kiittää mahdollisuudesta lausua ehdotuksesta valtioneuvoston asetukseksi valtionavustuksesta eräille kaupungeille nuorten työllisyyttä edistäviin hankkeisiin ja lausuu kunnioittaen seuraavaa.

SYL pitää erittäin kannatettavana sitä, että kasvavaan nuorisotyöttömyyteen ja etenkin pitkäaikaiseen nuorisotyöttömyyteen etsitään ratkaisuja. Kyseessä on monisyinen haaste, jonka vaikutukset ovat laaja-alaisia niin inhimillisesti kuin yhteiskunnallisestikin. Tähän nähden valtionavustuksella rahoitettavien hankkeiden aikajänne on valitettavan lyhyt. Ehdotuksen mukaan valtionavustusta voisi käyttää hankkeissa vuosina 2026–2028.

Esityksessä valtionavustuksella rahoitettavien hankkeiden tavoitteiksi eritellään työttömien nuorten kiinnittyminen työhön, koulutukseen sekä hyvinvointia tukeviin palveluihin. SYL katsoo, että lyhyen tähtäimen työllistymisen ohella valtionavustuksissa tulisi painottaa vahvemmin koulutuksen ja työn ulkopuolella olevien nuorten pääsyä koulutuksen piiriin tai takaisin koulutuspolulle. Näin voidaan vahvistaa työllisyyttä ja yhteiskuntaan kiinnittymistä pitkällä aikavälillä ja kestävällä tavalla.

Korkeakoulutettujen nuorten työllisyysaste on selvästi korkeampi kuin matalamman koulutusasteen varassa olevilla, ja koulutustaso vaikuttaa voimakkaasti työmarkkina-asemaan läpi elämän. Siksi rahoituksen kohdentamisessa tulisi painottaa koulutuksellisia tavoitteita.

Asetusehdotuksessa korostetaan erityisenä kohderyhmänä heikoimmassa työmarkkina-asemassa olevia työn ja koulutuksen ulkopuolella olevia nuoria, mitä voidaan pitää perusteltuna. Yhtenä kohderyhmänä voitaisiin kuitenkin tarkastella myös vastavalmistuneita työttömiä nuoria sekä vailla

harjoittelupaikkaa olevia opiskelijoita. Vallitseva työmarkkinatilanne on erittäin vaikea vastavalmistuneille nuorille, joilla ei välttämättä juurikaan ole oman alan työkokemusta. Usein heidän työllistymisensä viivästyy, millä voi olla kauaskantoisia vaikutuksia työmarkkinoille kiinnittymiseen ja työurien rakentumiseen. Tämä tulee myös julkiselle taloudelle kalliiksi. Lisäksi harjoittelun suorittaminen helpottaa kiinnittymistä työelämään, ja siksi myös harjoitteluun pääsyn tukeminen voisi lukeutua hankkeen tavoitteisiin.

Lisäksi on huomionarvoista, että koska esitykseen ei sisälly muutoksia työttömyysturvasta säätelevään lainsäädäntöön, osana hankkeita suoritettavat opinnot voisivat poistaa nuorten mahdollisuuden saada työttömyysturvaetuuksia. SYL pitää erittäin tärkeänä, että nuorten joustavat opintomahdollisuudet ja riittävä toimeentulo myös opintojen aikana turvataan kaikissa tilanteissa. Tilanne, jossa opintojen suorittaminen muodostaa nuorelle merkittävän taloudellisen riskin, ei ole kestävä ja sotii hankkeiden julkilausuttuja tavoitteita vastaan.

Vehmas Oona
Suomen ylioppilaskuntien liitto (SYL)